

برنامه دولت نهم

دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت
مرداد ۱۳۸۴

فهرست

مقدمه	۷
راهبردهای کلان دولت نهم	۱۱
۱) اهداف کلان و جهت گیری های راهبردی	۱۵
۲) راهکارهای اصلاح ساختار و مدیریت	۱۷
۳) راهکارهای بهبود وضعیت اقتصادی	۱۹
۴) راهکارهای فرهنگی - اجتماعی	۲۵
۵) راهکارهای علمی و فناوری	۳۱
۶) راهکارهای زیست محیطی	۳۵
۷) راهکارهای امنیتی، اطلاعاتی، قضایی	۳۷
۸) سیاستهای داخلی و خارجی	۳۹

پیوست

رئوس برنامه های دولت نهم	۴۵
۱. راهبردهای کلان	۴۵
۲. عناوین و تعداد برنامه های راهبردی	۵۱

راهبردهای کلان

- * برنامه‌های بلند مدت و کوتاه مدت برای بخشها
- * برنامه‌های بلندمدت و کوتاه مدت برای اقشار

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

اللهم انا نرغب اليك في دوله كريمه تعزبها الاسلام و اهله و
تذل بها النفاق و اهله و تجعلنا فيها من الدعاه الى طاعتك و القاده الى
سبيلك و ترزقنا بها كرامه الدتيا و الاخره

به گواهی تاریخ، ملت ایران همواره یک ملت پیشرو و تمدن ساز
بوده و با فرهنگ و ادب خود، دیگر جوامع بشری را تحت تأثیر قرار
داده است. این ملت فرهیخته در طول تاریخ، تمدن‌های بزرگی را در
فلات قاره ایران شکل داده است. ویژگی تمدن ایرانیان چه قبل از
اسلام و چه بعد از آن همواره شاخص بوده است. تمدن شرقی نیز
از دیدگاه تاریخی با نام ایران زمین پیوند دیرینه دارد.

اگرچه در دوره‌هایی از تاریخ، این سرزمین الهی به دست حاکمان
تهی مایه و تن آسا افتاد و ملت ما از اریکه تمدن سازی به سطحی
منفعل و نازل سقوط کرد و متأسفانه در مواردی این روند فترت
طولانی شد. اما همواره با دستیابی به رهبرانی تمدن ساز مجدداً توانسته
است خود را بازیابی کند. امام خمینی (ره) چنین رهبری بود و توانست
با دم مسیحیایی خود در یک ربع قرن پیش، روحی دوباره به کالبد بی
رمق این ملت بدمد و شایستگی تمدن سازی را دوباره به این سرزمین

الهی برگرداندند. او عطیه بزرگ خدا به ملت نستوه ایران بود و مردم ایران شمیم حیات طیبه را از انفاس قدسی او استشمام نمودند.

انقلاب اسلامی، آغازی دوباره برای تمدن ایرانی - اسلامی و نقطه پایانی بر شب ظلمانی گردید. هم اینک ایران اسلامی به آرامی در این سوی رخ می‌نماید تا بر نظام سلطه جهانی خط بطلان بکشد و نور عدالت و معنویت را بپراکند. نظام سلطه، به رغم غرش‌های فرعون‌ی خود نفس‌های آخر را می‌کشد. این نوعی آینده‌نگری است که هم اکنون بعضی از استراتژیست‌های مغرب زمین نیز بر آن اذعان دارند. شاید به همین دلیل باشد که نظام سلطه با اشغال افغانستان و عراق و مقدمه‌سازی برای اجرای طرح خاورمیانه بزرگ سعی می‌کند تا از افول خود جلوگیری کند.

با هر گامی که انقلاب اسلامی به پیش می‌رود، اعتماد بشری به آینده این نظام مقدس و راه شایسته و بایسته آن فزونی می‌یابد. در اینجا دیگر سخن از توسعه با قرائت کهنه آن که همزیستی انسان و جامعه و نظام الهی را به سخره می‌گیرد، آدمی را در برهوت خواهش‌های پایان‌ناپذیر نفسانی و شهوات مادی خلع سلاح می‌کند و او را با دست بسته و جان خسته به ابلیس می‌سپارد، در میان نیست.

ما توسعه به معنای تقلیدی و شاید تحمیلی آن را شجاعانه بایگانی می‌کنیم. آنچه بالندگی، شکوفایی و در عین حال سرآمدی جامعه ما را تضمین می‌کند تنها تعبیر قرآنی "تعالی" است که در سایه حکمت، بصیرت، عدالت و حکومت مبتنی بر اسلام ناب محمدی(ص)

فراچنگ می‌آید و غایت آن "سرآمدی موعود" است که آیه شریفه "انتم الاعلون ان کنتم مؤمنون" بر آن دلالت دارد: شما شایسته سرآمدی هستید اگر مؤمن به خدا، پیامبر و برگزیدگان از خاندان پیامبر باشید. این سرآمدی حق مسلم ملت ما است زیرا ملتی که صراط مستقیم را به بهای خون هزاران شقایق گلگون کفن طی می‌کند با دل مردگی و سستی میانه‌ای ندارد. او تفرقه‌ها را به وحدت می‌رساند برکت را به سفره‌ها می‌آورد، نشاط را همگانی می‌کند و ردای عدالت و عزت و محبت می‌پوشد.

دولت نهم با کابینه ۷۰ میلیونی می‌رود تا سنگ بنای چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور را که زمینه‌ساز تمدن جدیدی است بخوبی بنا نماید. دولت نهم بر مبنای عقلانیت دینی و در راستای تعهد به اصول و ارزشهای اسلامی و نوگرایی در روشها، همچنین با بکارگیری علوم و فنون برای تحقق کارآمدی نظام اسلامی، سعی خواهد نمود شعار خدمت‌رسانی به مردم را تجلی بخشد.

راهبردهای کلان دولت نهم

ارزشها

کسب رضای الهی از طریق عدالت‌گستری، مهرورزی، خدمت به بندگان خدا و پیشرفت و تعالی مادی و معنوی کشور

آرمان

فراهم کردن زمینه‌های برپایی حکومت عادلانه جهانی از طریق احیای مجدد تمدن اسلامی

هدف بنیادین

توسعه عدالت محور - اقامه قسط توأم با مهرورزی، خدمت و تعالی و پیشرفت

رسالت

برقراری امنیت و تعالی جامعه و احاد آن در ابعاد مختلف

راهبرد کلان

بسط عدالت و توسعه و تعالی همه جانبه و درونزا مبتنی بر اسلام ناب محمدی (ص) (متناسب با مقتضیات عصر کنونی) و بکارگیری علوم و فنون پیشرفته برای تحقق عدالت و ارتقاء سلامت و رفاه اجتماع

راهبرد فرهنگی

اعتلای فرهنگ عمومی، کرامت انسانی و آزادیهای مشروع، صداقت در گفتار، سلامت در عمل، امانت داری، وفای به عهد و ایشار و توسعه سایر ارزشهای اسلامی و پاسخگویی به مردم

راهبرد اجتماعی

اعتلاء و ارتقاء عمومی سطح سلامت و توانمندیها و دسترسی برابر به فرصتها، ایجاد اشتغال و تأمین اجتماعی برای آحاد مردم.

راهبرد سیاسی

حفظ استقلال همه جانبه کشور و تعامل بین‌المللی بر مبنای عدالت، صلح و عزت برای همه و مبارزه با بی عدالتی، تبعیض، ناامنی و تحقیر ملتها و جنگ‌افروزی

راهبرد علمی و فناوری

تولید علم، بومی کردن علوم بر مبنای فرهنگ ملی و استفاده از علوم و فنون و تحقیقات سایر کشورها

راهبرد اقتصادی

خودانکایی در تولید، فعال نمودن ظرفیتهای اقتصادی، تولید برای صادرات، توزیع عادلانه ثروت، ایجاد اشتغال، محرومیت زدایی، رفع تبعیض، ارتقاء قدرت خرید مردم و رفاه اجتماعی

راهبرد اداری

سپردن کارهایی که مردم آمادگی انجام آنرا دارند به آنها و اعمال حاکمیت و نظارت توسط دولت، رجحان بخشهای تعاونی و خصوصی برای فعالیتهای تصدی‌گری نسبت به بخش دولتی، روان‌سازی چرخش امور، مبارزه با فساد و تبعیض و رشوه‌خواری، توسعه اختیارات استانی

راهبرد آموزشی

شکوفایی استعدادهای فطری در سایه تربیت دینی، تقویت روحیه نشاط و امید با طراحی نظام یکپارچه آموزشی

راهبرد حقوقی

تقدم حقوق عمومی به حقوق خواص و حاکمیت حقوق عادلانه اسلامی

راهبرد دفاعی

حفظ آمادگیهای رزمی، لجستیکی، علمی و فنی برای مقابله با تهدیدات، توسعه فن‌آوریهای لازم با نگاه به تولید داخلی و استفاده از تجهیزات پیشرفته و مشارکت نیروهای مسلح در سازندگی کشور در زمان صلح

راهبرد امنیتی

حضور مردم در صحنه‌های سرنوشت‌ساز و تقویت پشتوانه مردمی نظام با بسط عدالت و خدمت‌رسانی، ایجاد اشتغال، تقویت پایه‌های علمی و اقتصادی و ارتقاء توان دفاعی کشور

راهبرد بودجه‌ای

کاهش مخارج جاری دولت و تخصیص درآمد نفت به سرمایه‌گذاری، رفع محرومیتها و تبعیضها و اتمام طرحهای عمرانی نیمه تمام، جلوگیری از اسراف و ایجاد دولت کم هزینه و پرفایده .

امید آنکه برنامه دولت نهم تلاشی مؤثر برای دستیابی به اهداف چشم‌انداز بیست ساله باشد.

(۱) اهداف کلان و جهت‌گیری‌های راهبردی

- ۱-۱) صیانت از قانون اساسی و تلاش برای پیاده‌سازی همه اصول قانون اساسی به عنوان میثاق ملی
- ۲-۱) تعمیق و نهادینه سازی مردم‌سالاری دینی
- ۳-۱) تعامل سازنده و مؤثر با جهان امروز بر اساس منافع ملی
- ۴-۱) حرکت در راستای تحقق سند چشم‌انداز ۲۰ ساله و دستیابی به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری
- ۵-۱) حرکت برای دستیابی آحاد جامعه به عدالت، رفاه، سلامت و معنویت
- ۶-۱) تربیت نسلی آگاه، صالح و منتظر برای زمینه سازی تحقق حکومت عدل جهانی
- ۷-۱) استفاده از مدیریت تحول‌گرا، انقلابی، خدمتگزار، متواضع و پاسخگو در برابر مردم، کارآمد، عدالت‌گستر و سالم
- ۸-۱) تشکیل دولتی عقلایی، کارا، مردم‌می، کم هزینه، پرفایده، پرکار و صبور
- ۹-۱) تقویت احساس مسئولیت آحاد مردم در قبال سرنوشت کشور و تصمیمات دولت در راستای تحقق کابینه ۷۰ میلیونی
- ۱۰-۱) حرکت در جهت تحقق این شعار که مردم صاحبان حقیقی کشور بوده و مسئولین و مدیران، خدمتگزاران مردم هستند.

- ۱-۱۱) استفاده برابر آحاد جامعه از فرصتها در جهت تحقق عدالت اجتماعی
- ۱-۱۲) مبارزه همه جانبه با فقر، فساد، تبعیض، ویژه خواری و فامیل گرایی
- ۱-۱۳) حرکت برای برپایی جامعه‌ای پیشرفته، مرفه، مقتدر و نمونه اسلامی
- ۱-۱۴) استفاده از راهبرد عدالت، صلح و عزت در روابط بین‌المللی

۲) راهکارهای اصلاح ساختار و مدیریت

- ۱-۲) طراحی نظام مدیریت تحولگرا برپایه عقلانیت، معنویت و عدالت با استفاده از فناوریهای نوین با نگرش سیستمی
- ۲-۲) استفاده از همه ظرفیتهای و توانمندیهای مدیریتی کشور بر پایه شایسته‌سالاری
- ۳-۲) عینیت بخشیدن به این شعار شهید بهشتی: "ما شیفتگان خدمتیم، نه تشنگان قدرت"
- ۴-۲) حذف اشرافیت دولتی و جلوگیری از سوءاستفاده در مصرف بیت‌المال و برپایی دولت کارا، کم هزینه، پرفایده و پرکار
- ۵-۲) حاکمیت نگاه کارشناسی در دستگاهها با مشارکت دادن نظام‌مند نخبگان، اندیشمندان و نوآوران و انجمنهای تخصصی و حرفه‌ای در تصمیم‌سازیها
- ۶-۲) تمرکز زدائی از تهران
- ۷-۲) انتقال شرکتها و سازمانهای دولتی غیرضروری در تهران و دفاتر مرکزی شرکتهای فعال در استانها و شهرستانها به محلهای مأموریت خود
- ۸-۲) استفاده از قابلیت‌های مدیران بومی

- ۹-۲) طراحی نظام جامع نظارت و ارزیابی امور مبتنی بر تحقق اهداف دولت اسلامی، اجرای برنامه‌ها و تحقق تصمیمات نظام و اعمال سیاستهای تشویقی و تنبیهی مناسب در این راستا
- ۱۰-۲) اصلاح ساختار برنامه‌ریزی و تخصیص منابع کشور در راستای تحقق چشم انداز ۲۰ ساله، اهداف و سیاستهای کلی نظام
- ۱۱-۲) ایجاد تحول در روند جاری فعالیتهای عمومی دولت برای تسهیل امور مردم و پاسخگویی مدیران در قبال نظارت عمومی
- ۱۲-۲) متناسب سازی حجم فعالیتهای دولتی، کاهش تصدی دولتی و ارتقاء بهره‌وری دستگاههای اجرایی با استفاده از فناوری اطلاعات و برنامه‌های دولت الکترونیک و توسعه فعالیتهای بخش تعاونی، خصوصی و مردمی
- ۱۳-۲) اعمال مدیریت هماهنگ بفرآیندهای چند دستگاهی نظیر اعمال مدیریت یکپارچه شهری، مبارزه با مفاسد مالی و اقتصادی، مقابله با قاچاق کالا و ارز و مبارزه با مواد مخدر و ...
- ۱۴-۲) استفاده از مشارکت عمومی در تصمیم‌سازیه‌ها، حل و فصل نارسائیهای محلی، تقویت رابطه عاطفی دولت و مردم

۳) راهکارهای بهبود وضعیت اقتصادی

- ۱-۳) کاهش تورم و نرخ سود بانکی با هدف افزایش قدرت خرید مردم و تقویت تولید بعنوان سیاست محوری دولت نهم
- ۲-۳) هدفمند کردن یارانه‌ها بنفع اقشار ضعیف
- ۳-۳) اعمال مدیریت اثربخش برای کاهش هزینه‌های دولت
- ۴-۳) رفع موانع تولید داخلی و امکان‌پذیری تولید رقابتی مبتنی بر نوآوری فناوری
- ۵-۳) ارتقاء امنیت سرمایه‌گذاری و پشتیبانی از سرمایه‌گذاران
خطرپذیر
- ۶-۳) حمایت از گسترش فعالیت‌های تحقیق و توسعه و نوآوری
- ۷-۳) حمایت از توسعه مطالعات مربوط به امکان‌پذیری طرح‌های سرمایه‌گذاری
- ۸-۳) حمایت از مراکز کارآفرینی، مراکز رشد و پارک‌های علمی و تحقیقاتی، شهرک‌ها و نواحی صنعتی
- ۹-۳) بهینه‌سازی مصرف انرژی
- ۱۰-۳) تنظیم بازار باتوجه به ظرفیت تولید داخلی و نیاز به واردات
- ۱۱-۳) تنظیم روابط تجاری با کشورهای خارجی بر اساس سطح و کیفیت روابط سیاسی

۱۲-۳) تهیه برنامه توسعه همه‌جانبه برای حدود ۱۰۰۰۰۰ روستای

مستعد

۱۳-۳) حمایت از توسعه صادرات برای تقویت تولید داخلی

۱۴-۳) ترویج استفاده از محصولات داخلی در دستگاه‌های دولتی

۱۵-۳) حمایت از ایجاد مراکز تولید و انتقال فناوری در کشور

۱۶-۳) حمایت از ایجاد مراکز مشاوره فناوری با استفاده از

شرکت‌های داخلی و خارجی

۱۷-۳) ساماندهی طرح‌های عمرانی نیمه تمام و آغاز پروژه‌های

جدید صرفاً بر مبنای مطالعات امکان‌پذیری، اجرای مهندسی ارزش و

داشتن توجیه اقتصادی و اجتماعی

۱۸-۳) افزایش تولید در واحد سطح و توسعه سطح زیرکشت و

تأمین منابع و امکانات لازم برای تحقق این امر

۱۹-۳) تلاش برای خودکفایی در تولید داخلی کالاهای اساسی

۲۰-۳) حمایت از بخش کشاورزی از طریق تسهیلات بانکی با

کار مزد کم و سایر ابزارهای مؤثر

۲۱-۳) توجه جدی به سیاست‌های افزایش درآمد کشاورزان

بویژه در رابطه با قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی و ارتقاء کارآمدی

خریدهای تضمینی

۲۲-۳) حمایت منطقی از تولید داخلی

۲۳-۳) تقویت و حمایت از توسعه صنایع کوچک، دستی بویژه
فرش و صنایع تبدیلی در روستاهای منتخب از طریق تسهیلات بانکی
با کارمزد کم و دیگر ابزارهای لازم
۲۴-۳) تقویت صنعت گردشگری

۲۵-۳) توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی

۲۶-۳) تقویت مزیت‌های رقابتی و توسعه صنایع مبتنی بر منابع
داخلی نظیر صنایع انرژی، معدنی، پتروشیمی، تبدیلی و تکمیل و
زنجیره‌های پایین دستی آن

۲۷-۳) توسعه بازار بورس بعنوان یکی از منابع اصلی تأمین و
تولید سرمایه

۲۸-۳) حمایت از توسعه شرکت‌های تعاونی و شرکت‌های
سهامی عام فراگیر و همچنین توسعه متوازن مناطق مختلف کشور با
هدف تأمین عدالت

۲۹-۳) ایجاد تحول در سیستم توزیع کالا و خدمات با استفاده از
شیوه‌های نوین

۳۰-۳) کاهش برنامه‌ریزی شده وابستگی بودجه عمومی به درآمد
نفت و اختصاص درآمد نفتی به توسعه سرمایه‌گذاری در کشور

۳۱-۳) مقابله با مفاسد اقتصادی نظیر فرار مالیاتی، اقتصاد
زیرزمینی و ...

۳۲-۳) جلوگیری از اسراف و تبذیر منابع دولتی و اشرافیت
دولتی

۳-۳۳) رعایت اولویت در تخصیص منابع

۳-۳۴) حرکت بسوی ایجاد مدیریت خدمات شهری واحد با

محوریت شهرداری‌ها

۳-۳۵) توزیع عادلانه فرصت‌های شغلی و دسترسی برابر به

عوامل تولید

۳-۳۶) مقابله با انحصارات و امتیازات ویژه

۳-۳۷) اصلاح نظام بودجه‌ای کشور بر اساس فعالیت و نه تداوم

بودجه سنوات قبلی

۳-۳۸) برنامه‌ریزی برای افزایش امنیت سفرهای زمینی، هوایی و

آبی

۳-۳۹) بازسازی بافت‌های فرسوده شهری و روستایی و

مقاوم‌سازی ساختمانها با استفاده از مشارکت مردمی

۳-۴۰) ممنوعیت فعالیت اقتصادی برای کارکنان دولت بویژه

مسئولین و عدم امکان طرف قرارداد شدن آنها با دستگاههای دولتی

۳-۴۱) تهیه برنامه جامع اکتشاف، استخراج و تولید، تصفیه،

تبدیل، فروش، توزیع و مصرف منابع انرژی و حاملهای انرژی

۳-۴۲) افزایش رقابت پذیری اقتصاد

۳-۴۳) ارتقاء بهره‌وری عوامل تولید نظیر سرمایه، مواد، انرژی و

نیروی کار

۳-۴۴) توسعه صنعت و فناوری براساس نتایج آزمایش سرزمین

- ۴۷-۳) بکارگیری فناوری‌های پیشرفته در صنایع موجود و ایجاد صنایع جدید مبتنی بر فناوریهای پیشرفته
- ۴۸-۳) ایجاد ثبات اقتصادی از طریق اعمال سیاستهای پولی، بهره مالی و ارزی و تجاری مناسب
- ۴۹-۳) توسعه صندوق‌های قرض‌الحسنه همراه با قانونمندی
- ۵۰-۳) هماهنگی در انعقاد قراردادهای خارجی با توجه به روابط سیاسی با کشورها و نظارت نظام‌مند بر انعقاد این نوع قراردادها در راستای رعایت منافع ملی و دستیابی به فناوریهای پیشرفته
- ۵۱-۳) مدیریت اثربخش بر منابع آبی کشور بویژه آبهای مشترک با سایر کشورها
- ۵۲-۳) افزایش درآمد مالیاتی از بانکها، شرکت‌های دولتی و شرکت ملی نفت
- ۵۳-۳) کاهش هزینه تأمین اجتماعی برای بنگاههای زیر ۱۵ نفر با هدف تقویت تولید و اشتغال
- ۵۴-۳) اختصاص درصدی از موجودی حساب ذخیره ارزی (نفت) به منظور عمران استانها
- ۵۵-۳) حل مشکل تحصیل روستائیان و مناطق محروم در ابعاد مختلف نظیر تأمین معلم، سرویس حمل و نقل، کمک هزینه به دانش‌آموزان بی بضاعت و ...

۳-۵۶) افزایش تولید فرآورده‌های نفتی در داخل با احداث پالایشگاه جدید برای تأمین نیاز داخلی و پرهیز از خرید فرآورده از خارج و یا معاوضه نفت خام با فرآورده

۳-۵۷) افزایش تعرفه واردات برای محصولاتی که تولید داخلی آن برای بازار مصرف کشور کافی است.

۳-۵۸) برنامه‌ریزی برای کاهش سریع تصادفات جاده ای با روشهای موثر مثل تقویت کنترل پلیس

۴) راهکارهای فرهنگی - اجتماعی

۱-۴) ترویج و تقویت فرهنگ نشاط، امید و انتظار سازنده و زمینه‌سازی برای تشکیل دولت عدل جهانی، حفظ هویت اسلامی - ایرانی در تعامل با جامعه جهانی و دفاع از شکوفایی مجدد تمدن اسلامی

۲-۴) تسهیل همکاریهای فیما بین حوزه و دانشگاه در راستای حاکمیت هرچه بیشتر ارزشهای اسلامی در اداره کشور و استفاده از توان تخصصی اندیشمندان دانشگاه‌ها و فضایی حوزوی برای پاسخگویی به مشکلات جامعه و اعتلای هر چه بیشتر کارآمدی نظام اسلامی و تقویت نقش شورای عالی انقلاب فرهنگی

۳-۴) توجه به جایگاه ویژه خانواده در اعتلای جامعه و رفع موانع موجود برای ازدواج جوانان، استمرار امنیت زندگی مشترک، تأمین معیشت اعضای خانواده و نقش تربیتی والدین در راستای پیشگیری از وقوع بزهکاریهای اجتماعی، فرار از کانون خانواده، اعتیاد، فساد اخلاقی،

بی‌بندوباری و جرایم اجتماعی و طلاق، از طریق ارائه تسهیلات برای ازدواج، مسکن، اشتغال و کارآفرینی، همچنین صیانت از حقوق خانواده

۴-۴) افزایش همبستگی ملی از طریق گسترش مشارکت مردم در قالب فعالیتهای مساجد، انجمن اولیا و مربیان مدارس، هیأت مذهبی، تشکلهای غیردولتی، بسیج، احزاب و گروههای سیاسی و سایر نهادهای مدنی و ترویج سنتهای حسنه، گرامیداشت یوم الله، تکریم بزرگان، صله ارحام، وقف، قرضالحسنه و گسترش سایر سنتهای اسلامی در جامعه و تقویت آگاهی، انگیزه و غرور ملی در راستای حفظ ارزشهای دینی، استقلال میهن و سرافرازی کشور و شادابی و نشاط عمومی

۴-۵) پاسخگویی آگاهانه به روحیه نوگرایی و تحول‌طلبی جوانان و برنامه‌ریزی برای تحقق مطالبات به حق دانشجویان، دانش‌آموزان و جوانان جویای کار و مشارکت دادن زنان و جوانان مستعد با رعایت مراتب شایسته‌سالاری در مدیریت کشور

۴-۶) اعتلای فرهنگ عمومی کشور مبتنی بر تقویت خودباوری و اتکاء به نفس، مشارکت سازنده و کارآمد مردم، تقویت وجدان‌کاری، انضباط اجتماعی و نظم شهری، قناعت‌پیشگی، قانون‌گرایی، عطوفت و مهربانی به یکدیگر، ایثار و از خودگذشتگی، خدمت به مردم، توسعه اخلاق و دین‌مداری، آداب و اخلاق شهروندی مبتنی بر ترویج فرهنگ قرآنی و آموزه‌های وحیانی و پیشینه فرهنگ و تمدن ایران اسلامی

۴-۷) عنایت به پیوستگی مؤلفه‌های اسلام‌خواهی، ایران دوستی و پیشرفت‌طلبی در برنامه‌ریزی برای حفظ و بالندگی هویت ملی ایرانیان و برنامه‌ریزی برای شکوفایی مجدد تمدن اسلامی در عصر حاضر

۴-۸) تقویت مبانی و اصول عدالت‌محوری در حوزه‌های اجتماعی از طریق دسترسی برابر به فرصت‌ها نظیر فرصت‌های آموزشی و فرصت‌های کاریابی، دسترسی به عوامل تولید، مناصب مدیریتی و سلامت عمومی، کاهش فاصله بین مدیران و مردم و مبارزه با تبعیض و ویژه خواری

۴-۹) تأمین، حفظ، ارتقاء و توزیع عادلانه سلامت برای آحاد جامعه اعم از شهری و روستایی، زن و مرد، کم درآمد و مرفه، ... از طریق تقویت نظام جامع تأمین اجتماعی و گسترش پوشش بیمه‌های فراگیر و الزامی، توسعه آموزش‌های بهداشتی و برنامه‌ریزی برای پیشگیری از عوامل خطر ساز سلامت افراد و بیماری‌های مسری، بهداشت و درمان ارزان و تحقق برنامه پزشک خانواده

۴-۱۰) ارتقای سطح امنیت غذایی و تغذیه مردم برابر استانداردهای تندرستی از طریق تغذیه رایگان برای کودکان و مادران مستضعف در مناطق محروم، هدفمند کردن یارانه‌ها، اصلاح الگوی تولید مواد غذایی و مصرف، کاهش ضایعات مواد غذایی در مراحل تولید، فرآوری توزیع و بازیافت، رعایت بهداشت در تغذیه و ...

۴-۱۱) توسعه ورزش پایه در محلات و مدارس، توسعه ورزش رزمی و ورزش‌های اصیل ایرانی و ورزش عمومی و قهرمانی در سطح کشور، گسترش ورزش همگانی در بین طبقات مختلف روستایی و شهری با بازیابی طرح جامع ورزش و رویکرد توسعه مشارکت‌های مردمی، هنجارسازی و ترویج اخلاق جوانمردی و فرهنگ پهلوانی،

دسترسی برابر به امکانات ورزشی و شکوفایی صنعت ورزش، ارتقاء بهره‌وری تأسیسات و امکانات موجود و اعمال مدیریت تخصصی با مشارکت نهادهای ورزشی و مربیان اسوه برای ارتقاء سطح تندرستی جامعه، تربیت بدنی نیروی کار و دستیابی به جایگاه مناسب در مسابقات بین‌المللی و منطقه‌ای رشته‌های ورزشی محبوب

۴-۱۲) بهره‌گیری از غنای فرهنگ و هنر ایرانی و اسلامی به کمک فرهیختگان، نویسندگان و هنرمندان در راستای سازگاری خرده فرهنگها با فرهنگ عمومی و غنی‌سازی برنامه‌های رسانه ملی و پرکردن اوقات فراغت کودکان، نوجوانان و جوانان و سایر اقشار اجتماع و تلطیف احساسات عمومی و شکوفایی حس خداجویی، حقیقت‌جوئی، علم دوستی، نوع دوستی و زیبایی دوستی

۴-۱۳) اختصاص بخشی از سهام بنگاههای اقتصادی قابل واگذاری دولتی به مردم با اولویت اقشار محروم به منظور تحقق عدالت و محرومیت‌زدایی و دریافت بهای سهام واگذاری شده از محل سود سالانه آن

۴-۱۴) حمایت از توسعه شرکت‌های تعاونی و شرکت سهامی عام فراگیر

۴-۱۵) توانمندسازی اقشار ضعیف درآمدی، از طریق ایجاد مشاغل مناسب برای آنان

۴-۱۶) استیفای حقوق قانونی کارگران تحت پوشش پیمانکاران نیروی انسانی و حذف رابطه غیرعادلانه موجود

- ۱۷-۴) توجه جدی به رفع محرومیت در مناطق روستایی و مرزی
- ۱۸-۴) توزیع اختیارات در استانها با هدف تحرک بیشتر و تمرکززدایی
- ۱۹-۴) حمایت دولت از شکل گیری بانکها و صندوقهای استانی با هدف توسعه منطقه‌ای
- ۲۰-۴) حمایت دولت از توسعه کسب و کار در شهرهای کوچک و روستاها و بهبود وضعیت سکونتگاهها در این مناطق
- ۲۱-۴) توسعه شهرها با نگاه تمرکززدایی از شهرهای بزرگ به همراه فراهم آوردن فرصت‌های شغلی مناسب در این مناطق
- ۲۲-۴) کمک به توسعه مناطق محروم با استفاده از بودجه عمومی و حساب ذخیره ارزی
- ۲۳-۴) ارتقاء جایگاه و سهم بخش تعاون در اقتصاد کشور با توجه به سیاستهای کلی اصل ۴۴ قانون اساسی
- ۲۴-۴) کاهش هزینه مصرف آب، برق، گاز و تلفن برای مصارف کم و افزایش هزینه آن برای مصرف بالا با هدف مدیریت تقاضا و تأمین عدالت
- ۲۵-۴) حرکت برای مهار و ریشه‌کنی اعتیاد

(۵) راهکارهای علمی و فناوری

۱-۵) گسترش و اعتلای جنبش نرم افزاری و تولید علم خصوصاً در حوزه‌های علوم اجتماعی و علوم انسانی مبتنی بر مبانی، اصول و ارزشهای ایران اسلامی

۲-۵) تداوم فعالیتهای تحقیقاتی و فناوری برای تکمیل چرخه دانش فنی و دستیابی کامل به فناوری تولید سوخت هسته ای برای مقاصد صلح آمیز و سرمایه گذاری برای خوداتکایی کشور در حوزه فناوری هسته‌ای تحت معاهدات بین‌المللی

۳-۵) سیاستگذاری و برنامه ریزی برای توسعه و اعتلای فعالیتهای تحقیقاتی پیرامون نوآوری و انتقال فناوریهای نوین نظیر نانو تکنولوژی، فناوری اطلاعات، بیوتکنولوژی، مواد پیشرفته و ... و توسعه کاربردهای آنها در کشور

۴-۵) برپایی نهضت تئوری پردازی و نظریه سازی مبتنی بر ارزشهای اسلامی و نوآوری در دانش موجود بشری برای تولید علم در حوزه‌های مورد نیاز

۵-۵) صیانت از حریم نخبگان و فراهم آوردن نیازهای آنان برای توسعه فعالیتهای علمی روزآمد و نوآوری و خلاقیت

۶-۵) تقویت روحیه اعتماد به نفس جوانان در حال تحصیل، آموزش خلاقیت و نوآوری و روش تحقیق و تقویت حضور جوانان در عرصه‌های تولید علم و حل مشکلات کشور

- ۷-۵) توسعه دامنه همکاریهای علمی و فناوری بین دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی و صنعتی کشور و استفاده از همکاریهای دانشمندان و محققین ایرانی مقیم خارج در این راستا
- ۸-۵) ارتقاء سطح درآمدی معلمان، اساتید، محققان به نحوی که در زندگی روزمره دچار مشکل معیشتی نباشند.
- ۹-۵) آماده سازی دانش آموختگان دانشگاه‌ها و حوزه‌های علمیه برای ورود به بازار کار از طریق شرکت در دوره‌های آموزش کارآفرینی، فناوری اطلاعات، خلاقیت و نوآوری، کارورزی در صنعت، مدیریت پروژه و... به صورت داوطلبانه
- ۱۰-۵) توسعه و ارتقاء سطح بهداشت روانی محیطهای دانشگاهی و گسترش و تعمیق معرفت دینی در بین دانشجویان با شیوه‌های نوین در راستای بهبود رفتارهای فردی و اجتماعی دانشجویان و افزایش امید به آینده
- ۱۱-۵) طراحی نظام جامع نظارت، ارزیابی و اعتبارگذاری آموزش عالی و برگزاری آزمونهای سطح سنجی دانش آموختگان دانشگاه‌ها
- ۱۲-۵) طراحی نظام تأمین، آموزش، تربیت و نگهداری نیروی انسانی مورد نیاز آموزش و پرورش کشور با توجه به چالشهای روز (تغییرات سریع در فناوری، تحول در اقتصاد جهانی، تحول در روابط ملت و دولتها، تحول چندجانبه گرایی و...) و نیازهای پیش روی آموزش و پرورش

۱۳-۵) توجه ویژه به تربیت روحی دانش‌آموزان در شرایط فرهنگی- اجتماعی کنونی و روند آتی آن با استفاده از روشهای نوین نهادینه سازی ارزشهای اسلامی و ضمن عنایت به سلامت و تربیت بدنی آنان و آموزش دروس علمی و زبانهای فارسی، عربی و انگلیسی در مقاطع مناسب

۱۴-۵) استفاده از سیستمهای آموزش از دور، دانشگاه مجازی، تحقیقات از طریق اینترنت، تکنولوژیهای نوین آموزشی برای آموزشهای کارآفرینی، فعالیتهای گروهی، حقوق اساسی، آداب معاشرت اجتماعی و ... و آموزشهای عمومی مورد نیاز مدارس و دانشگاهها

۱۵-۵) ظرفیت‌سازی، سازماندهی و بسیج امکانات و ظرفیتهای کشور در جهت افزایش سهم کشور در تولیدات علمی جهان، ارتقاء شاخصهای اختراعات و اکتشافات ثبت شده، موفقیت در المپیادهای علمی، برگزاری همایشهای علمی جهانی و منطقه‌ای و هدایت استانداردهای تشویقی و ارتقاء هیأت علمی به شاخصهای مشارکت در تولید علم و فناوری

۱۶-۵) تأکید بر تحقیقات کاربردی و توسعه‌ای در مقابل تحقیقات بنیادین با توجه به اهمیت اولویت توسعه فناوری در مقایسه با توسعه علم در کشور

۶) راهکارهای زیست محیطی

- ۱-۶) تقویت آگاهی عمومی نسبت به عواقب و اثرات عوامل مخرب زیست محیطی و تقویت مشارکت عمومی در زمینه‌های زیست محیطی و برنامه‌ریزی برای پایش مستمر مسایل زیست محیطی
- ۲-۶) هماهنگ کردن کلیه فعالیتهای زیست محیطی دولت و پشتیبانی سیستم قضایی از اجرای مقررات زیست محیطی کشور
- ۳-۶) کمک به بهبود سطح علمی متخصصان کشور در زمینه محیط زیست و قوی‌تر نمودن بنیه تخصصی سازمان محیط زیست
- ۴-۶) تشویق همکاری دانش‌آموزان و دانش‌جویان در جهت احیای جنگلها و توسعه درخت کاری در کشور

۷) راهکارهای امنیتی، اطلاعاتی، قضایی

۱-۷) ارتقاء امنیت عمومی و انضباط اجتماعی به کمک آموزشهای عمومی و توسعه مشارکت همه‌جانبه مردم در تصمیم‌سازیها، رعایت حقوق شهروندی و تقویت نهادهای مدنی، ترویج روحیه دفاع از منافع ملی و مبارزه با بی‌انضباطی و بی‌هنجاریهای اجتماعی و خشونت سیاسی

۲-۷) تقویت بنیه دفاعی کشور و ارتقاء توان بازدارندگی نیروهای مسلح و حفاظت از تمامیت ارضی و امنیت کشور در برابر تهدیدات و حفاظت از منافع ملی و انقلاب اسلامی با مدرن‌سازی، هوشمندسازی، چابک‌سازی و ارتقاء ابتکار عمل نیروهای مسلح و نوسازی و بازسازی و بهبود صنایع دفاعی کشور

۳-۷) برنامه‌ریزیهای گسترده جهت تبدیل تهدید رشد فزاینده جمعیت به فرصت از طریق برنامه‌ریزی در افزایش سرمایه‌گذاری

۴-۷) توجه به بحرانهای ناشی از بلایای طبیعی از طریق برنامه‌ریزی جامع و مدون و دقیق، مقاوم‌سازی شهرها و روستاها و مراکز استراتژیک، آموزش همگانی، تعیین مدیر بحران در سطح کشور به گونه‌ای که اختیارات لازم جهت بکارگیری تمامی امکانات را دارا باشد.

۵-۷) تقویت پلیس برای حضور قوی مأمورین انتظامی در محله‌های وقوع حوادث جهت انجام عملیات ضربتی نیروهای امنیتی و انتظامی در برخورد با قاچاق کالا، ارز، مواد مخدر و ... و مبارزه با باز شدن عناصر بیگانه در جریان خودی و ایجاد سیستم نرم‌افزاری شناسایی معتادین و مجرمین و مبارزه با تخلفات ساختمانی و تخریب اماکن عمومی

۶-۷) شناسایی شبکه‌های فعال ضد انقلاب در صحنه‌های اقتصادی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی و ... و شناسایی ترفندهای آنها و چاره‌اندیشی در جهت مبارزه با آن و اتخاذ رویه‌های اثربخش برای کنترل فعالیتهای جاسوسی و ایجاد احساس امنیت در جامعه و برخورد شدید با عوامل مخل امنیت جامعه

۷-۷) لزوم بازنگری در قوانین و مقررات واردات و صادرات و قوانین تجاری و اقتصادی در راستای مبارزه با قاچاق کالا و ارز و اقتصاد زیرزمینی

۸-۷) سبکبال نمودن نیروهای انتظامی از مأموریت‌های غیرضروری

۸) سیاستهای داخلی و خارجی

(۱-۸) راهکارهای سیاست داخلی

۱-۱-۸) جامع نمودن قوانین و مقررات و حاکمیت قانون گذاری

در عرصه‌های مختلف حکومتی

۱-۲-۸) بهره‌مندی از نقش رسانه‌های ملی و مطبوعات و

نهادهای مدنی به عنوان چشم و گوش مردم برای شفافیت امور

۱-۳-۸) طراحی کلیه فعل و انفعالات و حرکات و برنامه‌ریزیهای

دولت بر محور خدمت

۱-۴-۸) ایجاد فضای محبت، مودت، همبستگی و نشاط در

جامعه

۱-۵-۸) ایجاد امنیت روحی و روانی در مسائل سیاسی، اجتماعی

و فرهنگی

۱-۶-۸) نظام مند کردن مشارکت مردم در عرصه‌های سیاسی،

اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بر اساس شایستگی‌ها و بدون تبعیض

۱-۷-۸) کم کردن حجم و هزینه‌های دولت، کاهش تشریفات و

کاغذ بازی

۱-۸-۸) ایجاد فضای نقد و امر به معروف و نهی از منکر مردم

نسبت به دولت

۱-۹-۸) دفاع از آزادی سیاسی و بیان برای همه اقشار جامعه در

چارچوب قانون اساسی

- ۸-۱-۱۰) ایجاد فرصتهای برابر سیاسی (عدالت سیاسی) برای همه افراد و اقشار جامعه
- ۸-۱-۱۱) تحکیم مبانی مردم‌سالاری دینی و بسط و گسترش آن در همه عرصه‌ها
- ۸-۱-۱۲) فعال کردن آحاد جامعه در یک فرایند سلسله مراتب شبکه‌ای برای ارائه پیشنهادات به دولت و تعامل در اجرای برنامه‌ها در راستای تشکیل کابینه هفتاد میلیونی
- ۸-۱-۱۳) شایسته‌سالاری در انتخاب مدیران
- ۸-۲) راهکارهای سیاست خارجی و روابط بین‌المللی
- ۸-۲-۱) دیپلماسی فعال و مؤثر در سیاست خارجی و برقراری و تداوم روابط بین‌الملل بر اساس عزت، حکمت، و مصلحت با راهبرد عدالت، صلح و عزت برای همه و مبارزه با نا امنی و جنگ و تحقیر ملتها
- ۸-۲-۲) پیگیری سیاست تنش زدایی در روابط دو جانبه و تهدید زدایی در روابط بین‌الملل
- ۸-۲-۳) نگاه راهبردی به تحولات سیاسی، فرهنگی و اقتصادی در عرصه روابط بین‌الملل و استفاده حکیمانه از فرصتهای بین‌المللی و منطقه‌ای در راستای منافع ملی
- ۸-۲-۴) همکاری با کشورهای اسلامی در جهت تشکیل قطب جهان اسلام در نظام چندقطبی آینده

۸-۲-۵) تقدم نگاه منطقه‌ای در روابط بین‌الملل و رعایت اولویت روابط سیاسی، اقتصادی، فرهنگی (جهان اسلام، حوزه خلیج فارس، حوزه خزر و آسیای میانه، حوزه پاسیفیک، اروپای)

۸-۲-۶) مبارزه همه‌جانبه با تروریسم (دولتی و غیردولتی)

۸-۲-۷) حرکت در جهت تبیین و مقابله با استعمار فرانو و مبارزه با ترفندهای نظام سلطه جهانی

۸-۲-۸) حمایت از مردم مظلوم فلسطین

۸-۲-۹) گسترش همکاری با کشورهای مستقل و غیر متعهد بر اساس منافع ملی و مصالح نظام اسلامی و برقراری مناسبات عادلانه

۸-۲-۱۰) برنامه‌ریزی ایجاد و یا استمرار رابطه سالم و فعال با هر کشوری جز رژیم اشغال‌گر قدس برای همیشه و نظام سیاسی آمریکا تا زمانی که حاضر به رعایت عزت و منافع مردم ما نباشد.

۸-۲-۱۱) ارزیابی عملکرد سفرای جمهوری اسلامی ایران و رعایت پابندی آنان به اصول ارزشهای اسلامی و ایفای نقش کارآمد در جهت تامین منافع و مصالح کشور و ایرانیان مقیم خارج

۸-۲-۱۲) تغییر نگاه به ایرانیان مقیم خارج به عنوان سفرای فرهنگی کشور و عاملین همکاریهای علمی و فنی و اقتصاد با خارج

۸-۲-۱۳) بسط و توسعه روابط علمی و تکنولوژیکی با کشورهایایی که در تعارض با منافع جمهوری اسلامی ایران قرار ندارند و همچنین برقراری و تداوم روابط اقتصادی با سایر کشورها با توجه به مواضع سیاسی و بین‌المللی آنان نسبت به جمهوری اسلامی ایران

۸-۲-۱۴) تقویت و گسترش سازمانها و پیمانهای منطقه‌ای (امثال اکو و ...) جهت بسط توسعه تجاری و اقتصادی منطقه‌ای در جهت منافع مشترک کشورها

۸-۲-۱۵) عضویت فعال و اثرگذار در سازمانهای فرامنطقه‌ای و بین‌المللی جهت ارتقاء نقش جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های جهانی

۸-۲-۱۶) تلاش در جهت ایجاد و گسترش نگاه مشترک در کشورهای اسلامی جهت اتخاذ سیاستهای متمرکز بین‌المللی

۸-۲-۱۷) تقویت استراتژی چندجانبه‌گرایی در سطح بین‌المللی و مقابله با یکجانبه‌گرایی در عرصه بین‌الملل

۸-۲-۱۸) تلاش در جهت اعتمادسازی جهانی با حفظ اصول و ارزشها و اقتدار در عرصه‌های بین‌المللی

۹-۲-۱۹) تهدید زدایی و مبارزه با تولید، نگهداری و استفاده از سلاحهای کشتار جمعی به عنوان ابزار تهدید ملتها

۹-۲-۲۰) مبارزه با نظام تک قطبی و امپراطوری نظام سلطه جهانی

۹-۲-۲۱) بکارگیری ظرفیتهای فرهنگی رسانه‌ای، دانشگاهی و تشکلهای غیر دولتی در جهت توسعه و پیشبرد اهداف سیاست خارجی

پیوست

رئوس برنامه‌های دولت نهم

۱. راهبردهای کلان

ارزشها

- مهرورزی
- عدالت‌گستری
- خدمت به بندگان خدا
- پیشرفت و تعالی مادی و معنوی کشور

آرمان

زمینه‌سازی حکومت عدل از طریق احیای مجدد تمدن اسلامی

هدف بنیادی

- توسعه عدالت محور
- اقامه قسط توأم با مهرورزی
- خدمت
- تعالی
- پیشرفت

رسالت

- برقراری امنیت
- تعالی جامعه
- تعالی فرد

راهبرد کلان

- بسط عدالت
- توسعه همه‌جانبه و درونزا مبتنی بر اسلام ناب محمدی (ص)
- بکارگیری علوم و فنون پیشرفته برای تحقق عدالت
- ارتقاء سلامت
- ارتقاء رفاه

راهبرد فرهنگی

- اعتلای فرهنگ عمومی
- اعتلای کرامت انسانی
- اعتلای آزادی‌های مشروع
- صداقت در گفتار
- سلامت در عمل
- امانت‌داری
- وفای به عهد
- ایثار

- پاسنگویی به مردم
- توسعه سایر ارزش‌های اسلامی

راهبرد اجتماعی

- اعتلاء و ارتقاء عمومی سطح سلامت و توانمندی
- دسترسی برابر به فرصت‌ها
- ایجاد اشتغال
- تأمین اجتماعی برای آحاد مردم

راهبرد سیاسی

- حفظ استقلال همه جانبه کشور
- تعالی بین‌المللی بر مبنای عدالت
- صلح و عزت برای همه
- مبارزه با:

- بی‌عدالتی
- تبعیض
- ناامنی
- تحقیر ملت‌ها
- جنگ‌افروزی

راهبرد علمی و فن‌آوری

- تولید علم

- بومی کردن علوم بر مبنای فرهنگی ملی
- استفاده از علوم و فنون و تحقیقات سایر کشورها

راهبرد اقتصاد

- خوداتکایی در تولید
- فعال نمودن ظرفیت‌های اقتصادی
- تولید برای صادرات
- توزیع عادلانه ثروت
- ایجاد اشتغال
- محرومیت‌زدایی
- رفع تبعیض
- ارتقاء قدرت خرید مردم
- رفاه اجتماعی

راهبرد اداری

- سپردن کارها به مردم
- ایفاء نقش نظارت عالی
- رجحان بخش‌های تعاون و خصوصی برای فعالیت‌های

تصدی‌گری

- روان‌سازی چرخش امور
- مبارزه با فساد و تبعیض و رشوه‌خواری

- توسعه اختیارات استانی

راهبرد آموزشی

- شکوفایی استعدادها و فطری در سایه تربیت دینی

- تقویت روحیه نشاط

- تلاش در جهت طراحی نظام یکپارچه

راهبرد حقوقی

- تقدم حقوق عمومی به حقوق خواص

- حاکمیت حقوق عادلانه اسلامی

راهبرد دفاعی

- حفظ آمادگی های رزمی، همبستگی، علمی و فنی برای مقابله با

تهدیدات

- توسعه راهبرد دفاعی

- توسعه فن آوری های لازم با نگاه به تولید داخلی

- استفاده از تجهیزات پیشرفته

- مشارکت نیروهای مسلح در سازندگی کشور در زمان صلح

راهبرد امنیتی

- جلب رضایت مردم با بسط عدالت و خدمت رسانی

- ایجاد اشتغال

- تقویت پایه‌های علمی - اقتصادی
- ارتقاء توان دفاعی کشور

راهبرد بودجه‌ای

- کاهش مخارج جاری دولت
- تخصیص درآمد نفت به سرمایه‌گذاری
- رفع محرومیت‌ها و تبعیض‌ها
- اتمام طرح‌های نیمه‌تمام
- جلوگیری از اسراف
- ایجاد دولت کم‌هزینه و پرفایده

۲. عناوین و تعداد برنامه‌های راهبردی

تعداد کل برنامه‌ها: ۱۷۳

- (۱۴) - اهداف کلان و جهت‌گیری‌های راهبردی
- (۱۴) - راهکارهای اصلاح ساختار و مدیریت
- (۵۸) - راهکار بهبود وضعیت اقتصادی
- (۲۵) - راهکارهای فرهنگی و اجتماعی
- (۱۶) - راهکارهای علمی و فن‌آوری
- (۴) - راهکار زیست محیطی
- (۸) - راهکار امنیتی اطلاعات و قضایی
- (۳۴) - سیاست‌های داخلی و خارجی
  - (۱۳) راهکارهای سیاست داخلی
  - (۲۱) راهکارهای سیاست خارجی و بین‌المللی

دبیرخانه شورای اطلاع‌رسانی دولت